

afdeling
BMO

telefoon

gouda
13 mei 2025

zaaknummer
1427694

onderwerp

Raadsvoorstel inzake zienswijze op ontwerp-programmabegroting Regio Midden-Holland 2026–2029

Gevraagd besluit

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad van de gemeente Gouda voor te besluiten:

1. Een zienswijze in te dienen op de ontwerp-programmabegroting 2026 en meerjarenraming 2027 – 2029 van de Regio Midden-Holland conform bijgevoegde brief.
2. De financiële gevolgen van de ontwerp-programmabegroting 2026 en de meerjarenraming 2027 – 2029 van de Regio Midden-Holland te verwerken in de gemeentelijke begroting 2026 – 2029.

Toelichting

Er wordt deelgenomen in een aantal gemeenschappelijke regelingen. De ontwerpbegrotingen van deze gemeenschappelijke regelingen moeten worden voorgelegd aan de raad.

1 Nadere uitleg op gevraagd besluit

Toelichting op de ontwerp-programmabegroting 2026 en de meerjarenraming 2027 – 2029 van de Regio Midden-Holland.

2 Argumenten

2.1 Het is aan de raad om een zienswijze op de begroting vast te stellen

De raad, het college en de burgemeester nemen deel in diverse gemeenschappelijke regelingen. De ontwerpbegrotingen van deze gemeenschappelijke regelingen worden voorgelegd aan de raad.

De Wet gemeenschappelijke regelingen bepaalt dat het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam de ontwerpbegroting twaalf weken voordat het aan het algemeen bestuur wordt aangeboden, toezendt aan de raden van de deelnemende gemeenten. Deze plicht geldt niet alleen bij raadsregelingen of gemengde regelingen waaraan raden deelnemen, maar geldt tevens voor collegeregelingen, burgemeestersregelingen en gemengde regelingen waaraan geen raden deelnemen. Op die manier heeft de raad altijd zicht op de begroting van een gemeenschappelijk openbaar lichaam of gemeenschappelijk orgaan, hetgeen past bij het budgetrecht van de raad.

Op grond van artikel 35 lid 3 van de Wet gemeenschappelijke regelingen kunnen de raden van de deelnemende gemeenten hun zienswijze over de ontwerpbegroting naar voren te brengen. Daarmee kan de raad in het kader van haar toezichthoudende taak bezwaren uiten voordat het definitieve besluit tot vaststelling van de begroting wordt genomen.

De raad kan zo nodig haar zienswijze naar voren brengen bij gedeputeerde staten (GS) in het kader van schorsing of vernietiging.

2.2 Uit de bijgevoegde begroting blijkt dat wordt voldaan aan het toegestane indexeringspercentage

Voor alle gemeenschappelijke regelingen waaraan wordt deelgenomen heeft het college van B&W op 2 december 2010 ingestemd met het bestuurlijk kader zoals vastgelegd in de

“financiële kaderstelling gemeenschappelijke regelingen Hollands-Midden voor begrotingen 2025” van het financieel overleg van gemeenten in Hollands-Midden. Dit financieel kader is aan de dagelijks besturen van de gemeenschappelijke regelingen door dit overlegorgaan kenbaar gemaakt. De bijdrage per inwoner is met 2,44% geïndexeerd en ten opzichte van de programmabegroting 2025 verhoogd van € 5,49 naar € 5,63. Uit de bijgevoegde begroting blijkt dat wordt voldaan aan het toegestane indexeringspercentage.

2.3 Er wordt een regiobureau ingericht

De Regio Midden-Holland groeit de komende jaren van zo'n 250.000 inwoners richting de 300.000 inwoners. Dit brengt enorme uitdagingen met zich mee: hoe houden we de regio bereikbaar? Hoe zorgen we ervoor dat deze groei goed ingepast wordt? Hoe laten we onze voorzieningen meegroeien? Wat hebben we hierbij nodig van bijvoorbeeld de provincie en het Rijk en hoe verhouden wij ons tot dit soort partijen?

In 2024 is het advies “Versterken & verstevigen regionale samenwerking in Midden-Holland” van Berenschot verschenen. De kern van dit advies was om een regionaal regiobureau op te zetten, die inzet coördineert en werkt aan drie centrale opgaven rond mobiliteit, woningbouw en economie. Dit advies is vertaald in de begroting 2025 – 2028 van Regio Midden-Holland. De gemeenteraden hebben 5,5 fte beschikbaar gesteld voor de versterking van de uitvoerings- en lobbykracht van de Regio Midden-Holland. Eind 2024 heeft regionale kwartiermaker een start gemaakt met het opstellen van een nieuw organisatieontwerp, een nieuwe governancestructuur voor de Regio Midden-Holland en een aangescherpt strategisch programma en de bijbehorende opgaven.

In 2025 worden de voorstellen van de regionale kwartiermaker verder uitgewerkt en wordt het regiobureau ingericht door een nieuwe directeur-secretaris. In de tussentijd blijven de regionale tafels werken aan zaken als de regionale kantorenstrategie, de regionale woonzorgvisie, de woonruimteverdeelsystematiek en het regionale woningbouwprogramma. Vanaf de nieuwe bestuursperiode in 2026 wordt gewerkt met het nieuwe regiobureau op basis van een nieuw organisatieontwerp en een nieuwe governancestructuur.

3 Kanttekeningen

3.1 Er wordt geen invulling gegeven aan de taakstelling van de FKGR

Vanaf 2026 is de groei van het gemeentefonds gekoppeld aan de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp). Deze wijziging leidt tot een aanzienlijke daling van het gemeentefonds in dat jaar, aangeduid als het "ravijnjaar". De totale korting bedroeg circa 2,3 miljard euro, wat neerkomt op ongeveer 5,2% van het gemeentefonds. Hoewel het Rijk extra middelen beschikbaar heeft gesteld, waaronder een cumulatief bedrag van 3 miljard euro voor de periode 2025–2027 ter ondersteuning van jeugdzorg en om de terugval in 2026 te dempen, blijft er een financieel tekort voor gemeenten bestaan. Voor Gouda betekent dit een verslechtering van de financiële positie, ondanks de getroffen compenserende maatregelen.

In de begroting is de door de bestuurlijke werkgroep financiële kaderstelling gemeenschappelijke regelingen (FKGR) voorgestelde uniforme taakstelling van 6% niet verwerkt. Deze taakstelling zou een verlaging van de gemeentelijke bijdragen met circa € 85.000 betekenen. Een bezuiniging van € 85.000 zou ten koste gaan van de ambities uit het rapport van Berenschot. Het zou betekenen dat van de beoogde structurele versterking van 5,5 fte voor uitvoering, strategische positionering en lobby, ongeveer 0,5 tot 0,6 fte (inclusief overhead) weer zou moeten worden ingeleverd.

Het Dagelijks Bestuur heeft ervoor gekozen deze bezuiniging niet door te voeren. In 2024 hebben de raden besloten om vanaf 2025 extra te investeren in het versterken van de uitvoeringscapaciteit en de strategische lobbykracht in de regio Midden-Holland. Tegen die achtergrond past het volgens het Dagelijks Bestuur niet om gelijktijdig te bezuinigen. Daarbij is de deelnemersbijdrage van de gemeenschappelijke regeling Regio Midden-Holland gedurende de periode 2012-2022 niet is geïndexeerd. Over alleen de jaren 2017 t/m 2022 is er daardoor cumulatief 9,05% aan indexatie niet doorgevoerd in de begrotingen van de Regio Midden-Holland.

3.2 Begroting voor de overgangssituatie

De ontwerp-programmabegroting 2026–2029 is nog niet gebaseerd op de nieuwe programmalijnen van het strategisch programma van de Regio Midden-Holland. De huidige begrotingssystematiek is grotendeels voortgezet vanuit de eerdere begrotingsindeling (2025–2028). Hoewel er in 2024 bestuurlijke afspraken zijn gemaakt over een nieuwe inhoudelijke sturingsfilosofie via drie programmalijnen kan deze programmatische benadering nog niet doorvertaald worden naar de financiële opzet van de begroting. Pas na inrichting van het regiobureau en verdere concretisering van de strategische agenda en het werkprogramma zal deze programmatische werkwijze zijn beslag krijgen in de begrotingssystematiek. Tot die tijd is sprake van een overgangssituatie.

4 Juridische- / financiële gevolgen

Voorstel is om de financiële consequenties van de ontwerp - programmabegroting 2026 – 2029 van de Regio Midden-Holland te verwerken in de gemeentelijke begroting 2026 – 2029. Dekkingsmiddelen voor de bijdrage worden gezocht binnen de bestaande begroting.

5 Personele- / organisatorische gevolgen / duurzaamheid / positie mensen met een beperking

De organisatorische gevolgen voor de Regio Midden-Holland worden de komende periode bij de inrichting van het regiobureau nog nader uitgewerkt.

6 Communicatie / interactiviteit

Communicatie wordt verzorgd door Regio Midden-Holland.

Burgemeester en wethouders van Gouda,
de secretaris, de burgemeester,

drs. R.C. Bakker

mr. drs. P. Verhoeve

Bijlagen

1. Brief aanbieden begroting '26-'29 tbv zienswijze Gouda
2. Programmabegroting RMH 2026 – 2029 versie zienswijzen
3. Brief aan FKGR – jan 2025
4. Zienswijze programmabegroting 2026 - 2029
5. Brief Gouda aanbieden jr 2024 ter kennisname
6. Jaarstukken Regio Midden-Holland 2024
7. Controleverklaring jaarrekening 2024